

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

РІК XLVIII. Ч. 152. Джерзі Ситі, Н. Дж., понеділок, 1-го липня 1940.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

No. 152. Jersey City, N. J., Monday, July 1, 1940.

VOL. XLVIII

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода”: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

СЕН. МЕКНЕРІ ІМЕНОВАНИЙ КАНДИДАТОМ НА ЗАСТУПНИКА ПРЕЗИДЕНТА

ФЛЯДЕЛЬФІЯ. — Краєва конвенція Республіканської Партії іменувала кандидатом партії на уряд заступника президента Злучених Держав сенатора Чарлса Линзо Мекнерія. Його номінація перейшла відразу однодушно. Його виставлено очевидно з огляду на його впливи серед фермерсько-робітничих організацій.

У своїй промові, котрою він прийняв номінацію, Вендел Л. Вилкі заповів боеву кампанію. Він висказався теж проти великих жертв на кампанію. Він говорив теж про потребу єдності й боротьби за воліності.

Повалені кандидати заявили потім, що вони будуть попірати вибраних кандидатів.

Полагодивши в цей спосіб справи, конвенція постановила розіхатися.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ЗАВЛЯЄ ГОТОВІСТЬ ГОВОРИТИ З ВІЛКІ.

ВАШИНГТОН. — На правильній тижневій конференції з пресою президента Рузвелта спиталися, чи він буде говорити з республіканським кандидатом Вилкі. Президент відповів, що про це ще ніхто не думав.

Потім додав, що він буде радо говорити про спільний фронт у заграничних справах.

РОБІТНИЧІ ПРОВІДНИКИ ВІДНОСЯТЬСЯ ХОЛОДНО ДО ВІЛКІ.

НЮ ЙОРК. — Багато провідників робітничих юній відноситься холодно до Вендела Л. Вилкі, кандидата Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав.

Провідники кравецьких юній, чоловічих і жіночих, заявляються всі такі за кандидатуру Рузвелта. Деякі інші радять підждати, поки Вилкі не виявить свою особисту програму. Таке становище заявив теж ньюйорський посадишк Ля Гвардія.

СЕНАТОР НОРИС ПРОТИ ВІЛКІ.

ВАШИНГТОН. — Норис, незалежний сенатор з Небраски, заявив публично, що номінація Вилкі кандидатом Республіканської Партії на уряд президента Злучених Держав запевняє поновний вибір Рузвелта.

„Вилкі це Інсул Другий”, каже сенатор Норис. „Він стоїть на чолі великого царства ужиткових компаній”.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАКИ НАД НІКАРАГВОЮ.

МАНАГВА (Нікарагва). — У п'ятницю рано заявили над цим містом у дорозі з Панами 12 великих військових літаків Злучених Держав. Вони полетіли до Гватемали на добросусідські відвідини.

До Гватемали приїхав генерал Брет, заступник начальника американського летничого корпусу.

ЗНОВУ ПОСИЛАЮТЬ КОРАБЕЛЬ ПО АМЕРИКАНЦІВ.

НЮ ЙОРК. — З цього порту вїхав на припоручення американського уряду корабель „Вашингтон” з „Юнайтід Стейтс Лайнс”, щоби привезти з Європи американських громадян, захоплених війною. Його порт призначення Галвей в Ірландії.

ПРОГАНЯЮТЬ СЕКТАРІВ, ЩО НЕ ХОЧУТЬ САЛЮТУВАТИ ПРАПОРОВІ.

ДЖЕКСОН (Місисіпі). — Коло двацять осіб одної релігійної секти, що противиться з релігійних причин віддаванні почеси якомунебудь прапорові, вислала велика юрба громадян з Джексону поза границі стейту.

Сектанти ідуть автами і возами, дочіпленими до автів. Коло Джексону вони постояли табором, а потім поїхали далі.

УРЯД ПРОБУЄ РЯТУВАТИ ФАРМЕРІВ.

СПІРИТ ЛЕЙК (Айова). — Ріжні громадянські встанови в лівіт Дикинсон виробили новий плян рятуння фермерів, викинутих зі землі внаслідок механізації фермерства. Адміністрація Фермерського Забезпечення („Фарм Секюриті Адміністрейшен”) забирає ці фарми й розділює їх на парцелі, котрі потім віддає під управу фермерам, що готові їх управляти як додаток до свого зарібку в місті.

Плян викликує широке громадянське зацікавлення як „плян повіту Дикинсон”.

ФЛЬОТА ЗБІЛЬШУЄ ВИШКІЛ.

НЮ ЙОРК. — Згідно з прокламацією президента Рузвелта про збільшення річної рекрутації до воєнної фльоти до 5,000 осіб рекрутаційна стація на кораблі „Иллинойс”, що стоїть постійно на ріці Гудсоні коло 136. вулиці, почала набирати свою квоту 400 кандидатів до фльоти.

Кандидатів будуть держати потім через 30 днів на кораблі „Вайоминг”, щоби вибрати з них тих, що надаються на морську службу.

КРІВАВІ СУТИЧКИ ПІДЧАС НАСТУПУ СОВЕТІВ НА РУМУНІЮ

БУКАРЕШТ. — Вправді румунський король Кароль, враз з урядом, погодилися щодо цього, що треба відступити Советам Басарабію і північну Буковину без боротьби, то, як доносять, кров була пролита. При заняттю Буковини в Чернівцях, мало прийти до боротьби між комуністами і протикомуністичними елементами. Знову в Басарабії мають бої далі продовжуватися, бо советські війська забирають більше території, як було зазначене в першій советській домаганню. Таке саме має бути і в Буковині. Советські війська мали обсадити дві чи три молдавські місцевості, не питаючи навіть згоди румунського уряду.

РУМУНІЯ ЗАРЯДИЛА ПОВНУ МОБІЛІЗАЦІЮ

БУКАРЕШТ. — Не зважаючи на те, що Румунія має до два мільйони готового війська, проголошено повну мобілізацію „до останнього чоловіка”. На вулицях столиці годі побачити таксівку, чи який приватний автомобіль, чи навіть віз. Позамикано всі ресторани і каварні.

НОВІ БІЛІОНИ НА ОБОРОНУ КРАЮ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвелт заповів, що він пропонує незадовго конгресові домагання ухвалення нових видатків на краєву оборону, а спеціально на будову літаків, повізів і іншої механізованої зброї.

За обчисленнями департаменту війни, ці нові озброєння мають коштувати коло три біліони доларів.

КОЛО БОРДО ЗАТОНУВ КАНАДІЙСЬКИЙ КРУЖЛЯК

ОТАВА (Канада). — Канадійський прем'єр Мекенсі Кінг заявив у канадійському парламенті, що канадійський кружляк „Фрейзер” затонув коло Бордо „в привності ворога”. При затопленні пропало з його залиги 45 людей.

Прем'єр не розкрив, серед яких операцій загинув кружляк.

„Фрейзер” був збудований у 1931. році в Англії. Мав він містоти 1,355 тон.

ПЛЯН ЗЛУКИ ФЛЬОТ ДЛЯ „ЗЬОКАЛІЗУВАННЯ ГІТЛЕРА”

ВАШИНГТОН. — Кі Питмен, демократичний сенатор з Невади, виступив публично з пляном „зльокалізувати Гітлера”, себто обмеження його до Європи, дорогою об'єднання фльоти Англії, Франції й Злучених Держав.

Якби до цього дійшло, говорив сенатор, то фльоти Англії й Франції панували би на Атлантийському океані, а американська на Тихому.

ЗБІЛЬШЕННЯ ЗАНЕДУЖАНЬ НА ЦУКРОВИЦЮ В КАНАДІ

На конвенції Канадійського Медичного Товаришення в Торонто дня 19. червня сказав д-р. Ліліан Чейз з Ріджайні, що число випадків смерті внаслідок цукровиці значно збільшилось у Канаді. Це збільшення від 1934 до 1937 р. вносило від 12.1 до 14 відсотків на кожних 100,000 випадків смерті.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЛЕГІОН ХОЧЕ ТВОРИТИ СВОЮ АРМІЮ

БАЛТИМОР, МД. — Головна квартира Американського Легіону оголосила проєкт створення окремої „приватної армії” під опікою Легіону для допомоги урядові в оборонних плянах. Головним командантом цієї армії був би командант Легіону. Ним є підтеперішню пору Реймонд Дж. Келлі з Дітройту.

За пляном теперішні члени Легіону були б офіцерами. Вони рекрутували б мужву зпоміж хлопців від 18 літ життя. Цей плян вже обговорено в Вашингтоні в бюрах воєнного департаменту. Проти нього виступають остро інші члени Легіону.

БОЛГАРІЯ ГОТОВА ДО ВІЙНИ З РУМУНІЮ

БЕРЛІН. — І Болгарія держить армію на поготові, щоби бути готовою кожної хвилини ввійти в Добруджу і пізпад відобрати від Румунії.

СИРІЯ НЕ БУДЕ БОРОТИСЬ

БЕЙРУТ (Сирія). — Французький прапор буде далі повішати над Сирією, над якою Франція виконує мандат, бо примиря Франції з Німеччиною не змінє положення, себто не змінє в нічому характеру Сирії. Тому начальний командант проголосив, що Сирія не буде вести війни, а прилучиться до примиря, прийнятого Францією.

ОДИН ЛЕТУНСЬКИЙ МАЙДАН БУДЕ ВПРАВЛЯТИ ПІВТОРА ТИСЯЧКИ ПІЛЬОТІВ

БРУКЛІН. — Летунський майдан Бенет Філд дістав дозвільшення від міністерства війни, щоби бути готовим для оборонних цілей краю. Річно має там вправлятися 1,500 летунів, пересячно по 125 кадетів місячно. Там будують тепер гангар для тироплянів вартости 600,000 дол. Буде це найбільший летунський майдан у східних стейтах.

ВІЯСНЯЮТЬ ЗАНЯТТЯ БАСАРАБІЇ Й БУКОВИНИ

БУКАРЕШТ. — Американські кореспонденти, що передають з Румунії відомости про останні події, підкреслюють, що коли мова про Басарабію, то румунський уряд знає, що її прийдеться колись віддати. Зате інакше представляється справа з Буковиною, бо цей край не був ніколи складовою частиною Росії. Ті кореспонденти пишуть, що Совети забрали тепер Буковину головно тому, що вона зачинала ставати осередком українського націоналістичного руху, що змагає відірвати Україну від Росії. Перше, кажуть вони далі, таким центром була Західня Україна. Навіть Карпатська Україна зачинала ставати осередком цього руху. Та Західню Україну вже Совети забрали, а Карпатську Україну заберуть певно в дуже скорому часі. Таким чином, пишуть кореспонденти, Совети зберуть усі українські землі й тимуть під своєю контролею весь український рух.

ПРАВДА ЧИ ПОГОЛОСКА?

БУДАПЕШТ. — З Букарешту прийшла відомість, що Совети вже вручили мадярському урядові ультимат в справі Карпатської України. Мадярські урядові кола твердять, що того роду поголоски пускають „румунські генгстери”, щоби викликати заколот.

МОЛОТОВ ПРО ТЕ, ЧОМУ ЗАЙМАЄ.

МОСКВА. — Вячеслав Молотов, советський народний комісар заграничних справ, подаючи населенню до відома через радіо про заняття Басарабії й Буковини, заявив між іншим, що Буковина належить історично до України та що в Буковині й Басарабії мешкають люди, що є зв'язані мовою з українським народом, що є під Советами.

ЯК ПРИЙМАЛИ?

МОСКВА. — Советська пресова агенція описує вмарш советських військ на землі Басарабії й Буковини. Каже, що советська армія вступала „з тріумфом”, та що населення витало советських жовнірів як „визвольників” і „обкидувало їх квітами”.

ДАЛЬШІ РЕФОРМИ В ЧЕРВОНІЙ АРМІЇ.

МОСКВА. — Народний комісар оборони Тимошенко продовжує реорганізувати армію, заводячи в ній дисципліну на давній царський лад. Офіцери червоної армії будуть тепер мати окремі кімнати в шпиталях. Вищі офіцери матимуть кожний для себе окрему кімнату з окремою службою. При війську заведено тиждень з сімох днів, з неділею як днем відпочинку. Загострено кари для жовнірів, що не повинуються дисципліні. Заведено окремі в'язниці з голодіркою. І дано офіцерам, чи командантам, більше право в накладанню кар. Усе те заведено головно для цього, щоби скріпити військову карність і повагу до старшин.

ДЕ РОСІЯ, ТАМ КОМУНІЗМ.

РИМ. — Італія погоджується з тим, що Совети забрали Басарабію і Буковину, але не криються зо страхом, що буде, як вона буде далі забирати нові землі, бо, як пишуть італійські газети, де посувається Росія, там посувається теж і комунізм.

ЯКА РОЛЯ НІМЕЧЧИНИ?

БЕРЛІН. — З того, що каже уряд, та що пише преса, тяжко пізнати, як далеко сягло порозуміння між Німеччиною і Советами щодо Румунії. Так виходить, що мабуть Буковина не входила в рахунок. Тяжко зорієнтуватися у тих махінаціях ще й тому, що Румунія є на ділі під німецькими впливами і румунський король робить усе, що є на руку Берлінові. Він і тепер віднісся до Берліна за порадою, що йому робити, як тільки одержав ультимат Москви. Берлін порадив піддатися. Те саме зробила й Італія, хоч вона не бажає собі російських впливів на Балкані. Але виходить на таке, що Совети займають більше території, як спершу вимагали. Це ніби має навіть озлобляти німців. Але чи воно так є, ніхто цього певно не знає. Тому і кружляють поголоски, що те, що тепер діється, є тимчасове, бо „Гітлер є занятий деінде”, себто війною з Англією, що тепер для нього найголовніше.

БОЯТЬСЯ ЦІЛКОВОГО РОЗВАЛУ РУМУНІЇ.

БЕРЛІН. — Є поважні побоювання, що в Румунії може прийти до цілкового перевороту і вона може стати комуністичною. Це ніби завдяки агітації „комуністів і жидів”.

МАДЯРРИ ГРОМАДЯТЬ ВІЙСЬКА В ТРАНСІЛЬВАНІЇ.

БЕРЛІН. — Мадярищина вислала в пограничну полосу (між Румунією і Мадярищиною) великі маси війська. Тепер питання, чи Німеччина дасть згоду на те, щоби Мадярищина могла вже тепер зажадати від Румунії звороту Трансильванії. Бо є голоси, що Німеччина є за те, щоби Мадярищина „підждала”.

СТРАХІТТЯ НА ОКЕАНІ.

Пасажири американського корабля „Вашингтон” дістали були приказ від команди німецького підводного човна висісти на рятункові човни. Приказ потім перемінено.

"SVOBODA" (UKRAINIAN DAILY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Подіюнок число три центи.		Three cents a copy	
На рік	\$6.00	One year	\$6.00
На пів року	\$3.25	Six months	\$3.25
На три місяці	\$1.75	Three months	\$1.75
Число з суботи (з англійською частиною):		Saturday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	\$2.00	One year	\$2.00
На пів року	\$1.25	Six months	\$1.25
В Джерсі Сіті і Заграниці:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$9.00	One year	\$9.00
На пів року	\$4.75	Six months	\$4.75
На три місяці	\$2.50	Three months	\$2.50

Address: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ВІД ОДНОГО ВОРОГА ДО ДРУГОГО

З українського боку годі сказати добре слово про Румунію. Як той шакаль кинулась вона на Басарабію і Буковину в 1918 р., щоб користаючи з того, що відроджена українська держава була занята війною на два боки, легким коштом і собі дещо загарбати з української землі. Та й на це можна глядіти дещо поблажливо, бо таких шакалів було в тому часі більше, коли не те, як Румунія поступала з українським народом пізніше й як по варварськи нищила усі прояви навіть наскрізь культурного й релігійного українського життя. Усе це було ніщо інше, а тільки дикунство. Вправді останніми часами, коли задрожали основи румунської держави, ніби дещо полекшало українському народові в Румунії, але так є, що й досі ніхто не знає, в чому властиво полягали ті полекші. Тому, коли українцям приходиться відходити від Румунії, то певно — з легким серцем. Бо відходять вони від справжнього ворога, що з розумом і по-варварськи винищував українське життя. А коли ще відходять до своїх; рідних, то це повинно навіть залати їхні серця такою радістю, якої певно годі булоб і описати. І так певно булоб, колиб ті українські землі, з якими вони тепер злучаються, були під українською владою, під такою рідною владою, що булаб вибрана українським народом і тим народом була контрольована. Але, як знаємо, так не є. І це є найбільшій бік цієї історичної події, бо злука тих земель з Україною наступила в тому моменті, коли ціла Україна стогне під московським ярмом.

Москва забрала Басарабію і Буковину не для України, а для себе, для своєї політики, щоб мати контроль над усіма українськими землями, щоб не допустити, щоб десь залишився якийсь клаптик української землі, що знову міг би еventуально стати Піємонт незалежницької, української, політичної думки. З таких самих причин займають Совети ще й Карпатську Україну, а може ще й Лемківщину та Холмщину. Кажучи по правді, їм ті землі непотрібні. Вони, ніколи не цікавилися українськими масами, що терпіли під Польщею, Румунією чи Мадярищиною! А тепер вони зацікавлені тільки в тому, щоб забезпечити себе у будучині перед вільною, самостійницькою українською думкою. І тому ті землі забирають.

Та ми переконані, що всі ті рахунки заведуть Совети. Вони розлетяться, бо й вони є тюрмою народів. Тому з цього боку добре, що отсе зійшлись докупи ще й ті українські землі, що були під румунським окупантом. Добре, що вони є частиною України, хоч і поневоленої. Бо свято віримо, що вільний український нарід, разом з іншими народами, що підбиті Москвою, підніметься у відповідному моменті, коли зачнуться трасти ті основи, на яких стоїть червона Москва отсей новітній велитень на глиняних ногах. У тій вірі, й в тому переконанню, витаємо Басарабію і Буковину в одній великій українській родині. Та родина ще в неволі й нещасті! Та так є, що тепер щораз більше приходить нових сил до боротьби за волю і щастя України. Тому є і більша певність на її визволення.

Микола Голубець.

ЖОВТІ ВОДИ

Історичний роман.

(83)

— На потугу рейментареві нашому, його милости, гетьманичу!

— На погібиль реbelie!

Брякнули чарки, полилося вино, мов кров червоне. Молодий гетьманич, повагою свого уряду схвилюваний й вином розпалений, виглядав, мов Марс рожеволиций: Зняв шишак, а вітер йому кучері, мов золотим вінком-вікторією докола чола обвивав. Що вже бувало були його пани-дорядники, чого вже в життя не бачили, то на молодого красуня задивившись, слова з подиву вимовити не могли.

Нараз хтось крикнув позаду. Не всі й не сразу почувли цей крик. Та за хвилину, вже не з одного горла крик піднявся. Метушня якась, мов хвиля, почала з одної лави на другу перепалюватися.

— Ради Бога, панове, гляньте, що діється! — репетував хтось у передніх лавах.

— Що діється, на рани Христові!

— Наші тікають!

— Переяславський полк тікає! Рятуйте, хто в Бога вірує! Рятуйте! — шуміло з відусіль, а чорні крила смертельного переляку зловтіли над рейментарськими знаками.

Гетьманич поблід. Кинув чарку непиту, одяг, шишак на голову й вискочив на коня. Одного погляду було доволі, аби зрозуміти ситуацію. Справді, переяславський полк тікав. Хто кінно, хто коня втративши, не оглядаючись біг на-табор. В даліні чорні полукруг кінноти, що шаблями до сонця виблискуючи, гнала за втікачами мов вихор степовий.

— На коні! — закомандував гетьманич. — Хто в Бога вірує, за мною!

Добув шаблю і мов святий Юрій кинувся вперед.

— Бий, забий! — залунали

КОЛЕКТИВНА ДЕМОКРАТІЯ

(З Канади).

З нагоди поразки Франції в теперішній війні і збільшеного обов'язку Канади боронити себе та Бритійську Імперію перед Німеччиною і Італією, себто перед націзмом і фашизмом, пише П. М. Ришардс в торонтонському „Сетордей Найт“ таке:

„Капітуляція Франції, накладає на нас величезне завдання. Хоч співчуваємо з нею, то проте ми рішені далі боротись за свободу. І то в збільшених розмірах. Відтепер війна стає не лиш війною в обороні демократії, але, що особливо важке, боротьбою для врятування Британії і Бритійської Імперії та Канади.

Ще недавно тому аргументи, що ми повинні послугуватись тоталітарними способами, щоб побити німецький тоталітаризм, стрічались з опротивами. Ті спротиви опирались на ті основні, що це означає посягати демократичної свободи, за яку ми мали би нібито боротись, щоб її врятувати. Це „мали би“ підкреслювано. Та ми тоді не здавали собі справи з того, що нашим дійсним завданням, від хвилі вибуху війни, не було збереження принципів уряду, але поразка неприятели.

Днес ми вже не журимось дуже тим, що станемо (хвилюю, як можна сподіватися), тоталітаристами. Днес ми радо годимось на те, що спасення або відзискання свободи залежить не лиш від нашої охоти прийняти на час війни обмеження особистої свободи, але також від нашого змагання так поступати, щоб ті обмеження були успішні й приносили користь. Хоч і тепер є це деякі, що не годяться з тим, велика більшість з нас признає мудрість такого поступування в тім переконанню, що одинока надія забезпечення або привернення індивідуалізму (особистої волі) лежить у теперішнім прийнятті колективізму. Ми виконуємо це, бо ми бачимо, що лиш у колективним поступуванню лежить можливість поборення неприятели, що змагає до цілкового повалення демократії. Робимо це ще тому, що бачимо в подиві гідній силі неприятели приклад, що то можна досягнути через колективізм.

Старання й посвята.

Тепер є саме пора, щоб пригланутись фактам. Мусимо всі розуміти те, і то без упадку на дусі, але зо скріпленою постановою, що тепер батьківщина, Імперія, наш край, наш континент, як і вся

демократія є в дуже великій небезпеці. І що є потрібні найенергійніші діяння і посвята, щоб відвернути цю небезпеку й досягнути еventуальну перемогу.

А ця повна енергія діяльності і посвята мусять бути негайні. Ніхто не знає, що чекає нас, але одна річ є певна, що уряд і населення краю мусять ділати тільки на ті основні, що найенергійніша діяльність мусить бути виявленою не в 1914 р., або опісля, але зараз, і що та повна енергія діяльності мусить продовжуватись у безконечність.

Певні групи людей, тут і там складаються на куплення повза або амбулянту, але далеко важніше як гроші є збільшення охоти служити.

Купуйте воєнні бріджі ошадности на скільки вистарчить гроша; але на тім не ограничайтеся; виступайте вперед і працюйте для перемоги. Кожен особисто повинен мати на цілі щось допомогти, в додатку до того, що він або вона зробили. Працевдаці можуть бути помічні, коли на першій місці поставлять продукцію, а доперва на останній місці — зиск. Робітники можуть бути помічні в вигнанню війни, коли пожертвувать додаткові години праці, не звертаючи забагато уваги на обставини при праці і скалю платні.

Програ у війні буде страотою всього.

Робітники і капіталісти, фермери і кожний один повинні мати це на увазі, бо як програється війну, вони страять все. Для них нема такої війни яка була у минулому. Якщо Німеччина побидить, вона не буде нас трактувати, як ми трактували її по останній війні. Не буде розходитися лиш про саме відшкодування, але про ограблення і постійне невільництво. Мусоліні сказав, що „бідні“ нації наміряють забрати, що багаті нації мають. Канада є найбагатшою нацією на світі щодо головних ресурсів, яких потребують так Німеччина як і Італія. І з них вона з певністю буде ограблена, якщо ті держави виграють війну.

Нашим завданням є постаратись, щоб вони не виграли. Ми не можемо числити на нікого іншого, щоб боровся за нас. Нації оволоділи вже до того ступня Південною Америку, що Злучені Держави є вже приневолені, або правдоподібно скоро стрінуться з можливістю консервувати свої ресурси для власної оборони. А крім такої небезпеки зі сто-

рони Південної Америки, вони мусять бути приготовані стреттись перед можливою агресією зі сторони ворожої Японії, що панує над Азією. Тому справа заосмотрення Британії в літати й інші воєнні засоби, а також в людей, якими можна би було послугуватись, буде головною належати до Канади та Імперії.

Також і це буде на часі собі запам'ятати, що Бритійська Імперія є багато багатша і сильніша як Німеччина, не зважаючи на дотеперішні німецькі успіхи. Однак тепер саме пора на те, щоб зробити вжиток з цієї найбільшої сили Імперії. Тепер краї держаться Імперії всі разом і якщо вони виконають припадаючі на них обов'язки вілості, то переможуть неприятели. Канада є

головним членом Імперії, поза самою Британією. І тому вона мусить бути провідником!

Ось таке пише Ришардс і не можна не признати йому слушності, щодо значіння Канади для Бритійської Імперії. Вправді жемчужом В. Британії під оглядом багатств є Індія, але це є край, яким британці володіють як незначна меншість. Канадаж у більшості має англо-саксонське населення, а коли дочислити до нього коло 4 мліони французів, що в Канаді мають забезпечені всі свої права, то Канада є в приблизно 85 відсотках британська. Не дивота, що тепер вже говорять, що вона може стати осередком Бритійської Імперії, а навіть осідком самого короля.

ЗАКОН ПРО РЕЕСТРАЦІЮ ЧУЖИНЦІВ

Дня 22. червня цього року перейшов через обі палати американського конгресу закон про реестрацію чужинців, котрий віддай відстане підпис президента й почне незадовго обов'язувати.

На основі цього закону кожний й ненатуралізований імігрант, себто той, що не має громадянських паперів, має подати урядові своє ім'я, адресу й інші вимагані інформації. За порушення закону встановляється високі кари, отже закон є важним для кожного такого чоловіка й заслугу на якнайширший розголос.

Постанова закону про реестрацію каже, що вона входить в 60 днів по підписанні закону президентом. Протягом 4 місяців по уплаті цих 60 днів кожний ненатуралізований мешканець Злучених Держав, що має 14 літ або більше й живе вже в Злучених Державах 30 днів або довше, має податися до реестрації й до відтисків своїх пальців до місцевого поштового уряду або якого іншого уряду, поданого комісарем іміграції й натуралізації. Як який чужинець прибуде сюди пізніше й заживе тут через 30 днів або довше, він буде теж обов'язаний зареєструватися й дати зняти відтиски своїх пальців.

Щодо осіб понижче 14 років життя, то за їх реестрацію відповідають їх родичи чи правні опікуни. Себто, як старша особа має під своєю опікою таку малолітню людину, що не є громадянином Злучених Держав, живе в Америці 30 днів або довше, то така старша особа має подати людину під своєю опікою до реестрації. Те саме відноситься до опікунів малолітніх до 14. року життя, які прибу-

дуть до Америки пізніше й проживуть тут 30 днів або більше. Коли така особа переїде вже вік 14 літ, то з тим часом вона сама має вже обов'язок подаватися до реестрації.

Коли зареєстрована особа змінить по реестрації свою адресу, вона має негайно до 5 днів подати урядові вістку про таку зміну. Про зміну адреси особи до 14. року життя відповідає її родич чи опікун.

Закон постановляє, що при реестрації маєтись виповнити квестіонар, на котрому будуть питання: 1) за дату й місце приїзду до Злучених Держав; 2) заняття, при якому чужинець був зайнятий або думає бути зайнятим; 3) як довго він задумує перебувати в Злучених Державах; 4) чи має кримінальний рекорд; 5) інші інформації, яких зажадає комісар іміграції й натуралізації за одобренням генерального прокуратора.

Закон постановляє, що всякі рекорди реестрації й відтисків пальців мають бути держані тайно й довірочно й їх можна дозволити оглядати

НАПРЯМНІ РЕПУБЛІКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ

На конвенції Республіканської Партії в Філадельфії проголошено програму партії, якої напрямні такі:

1. Оборона краю є життєвою справою для існування держави вільної економії важна як у війні так і в часі миру. Населення Злучених Держав спочуває і висловлює прихильність до гноблених народів усього світу, де вони боряться, створити й втримати свою батьківщину й волю. На оцих основах Республіканська партія зобов'язується перевести в життя такі вимоги:

1. Безділні люди, непродуктивний капітал і облогом лежачі фарми будуть спонукані до праці для створення нового багатства. З цього приїде хосен для безпеки постійності уряду і збільшення покупної сили для нашого населення.

2. Допомога для безробітних буде піддана під контроль місцевої влади. Федеральна поміч буде додана місцевій владі на підставі найбільшого запотребування. В такий спосіб виключиться розтрата і політиканство. Людина, що відстане допомогу, ліпше її використати. В Америці ніхто не буде голодний, ні не буде терпіти холоду.

3. Старші віком люди відстануть більшу безпеку, а ті з молодших, що їх призабула минувшина, відстануть працю, або дійсну нагоду до праці.

4. Розумна колективна умова для безпеки праці між працевдацем і робітником і безпека робітників.

5. Справедливість для всіх, що працюють при управі землею. Американський ринок для американського фермера. Пе-

лише особам чи встановам, визначеним комісарем іміграції й апробованим генеральним прокуратором.

За порушення закону встановлено поважні кари. Чужинець, зглядно його родич чи опікун, що заведдав обов'язок реестрації, може бути караний гривнею до 1,000 доларів або в'язницею до року або обома карами. Чужинець, зглядно відповідала за нього особа, що подає фальшиві відтиски при реестрації, може теж бути караний гривнею до 1,000 доларів і в'язницею до одного року; крім цього всякого чужинця, так покараного, маєтись до 5 літ по відбутті кари депортувати. За заведбанням обов'язку подання зміни адреси накладається гривню сто доларів і в'язницю до 30 днів або обі кари.

Закон постановляє далі, що на будуче всякий чужинець, що зачаче приїхати до Злучених Держав, має зареєструватись і дати зняти відтиски своїх пальців. Крім цього комісар іміграції й натуралізації має виробляти спеціальні способи реестрації чужих моряків, чужинців з приграничними картами, чужинців, призначених на депортацію, і чужинців інших класів, не допущених законно.

Цей самий закон постановляє теж про депортацію інших осіб. Уряд саме має обов'язок депортувати всіх чужинців, що свідомо помагають чужинцям дістатись беззаконно до Злучених Держав; чужинців, засуджених за порушення закону проти наркотиків; чужинців, засуджених за посідання пальної зброї.

Закон має ще інші строги постанови про депортацію осіб, що колись належали до анархістичних груп, а з другого боку дає бюрові й натуралізації й іміграції широкі права поступати лагідніше, коли чужинець може виказатись добрим моральним характером. Ближчі інформації про ці частини закону будуть на часі тоді, як закон справді дістане президентів підпис.

редбачення консервації землі, наводнення та розумного сільсько-господарського кредиту.

6. Митова тарифа має бути вироблена знавцями на підставі науки для забезпечення американського робітника, промисловця і сільського господаря.

7. Грошева політика й контроль монети мають бути віддані під догляд конгресу, як це передбачає конституція.

8. У видатках уряду мають бути брані під увагу ошадність і засади кредиту без пожертвування потреб населення.

9. Урядові становища будуть роздавані на підставі заслуг, а не на підставі політичних впливів.

10. Рівність та однакова нагода в промисловому й політичному житті нації без огляду на національність, барву шкіри та релігію.

11. Не має бути третього вибору для якогонебудь президента краю.

ГЕНЕРАЛ ГЕНРІ ПІСАН

головний командант швейцарської армії.

Радіова світлина, перепущена німецькою цензурою, показує тріумфальний французький пам'ятник у лісі Комп'єн, що зображав німецького орла, пробитого мечем. Німці повісили на ньому нацистичний прапор.

the northeast separated by the Soviet Russia's Bessarabia had for more than mainly agricultural, being the chief small province at point of Rumania, of what were Czech-Slovak border. It also adjoins Bes-

population in 1937 was small province was a of Austria until 1918, of Austria-Hungary representatives of the R at Cernauti and pro- assembly which voted of the province with manian troops entered 13, 1918.

miles southeast of was founded by ror, Constantine damaged in the vered rapidly and outlet to the population in 1930

YORK POST, June 27, 1940

НИСЬКИЙ

СТЯХ ДОБРЕ, ДОМА ЛІПШЕ

Повідання з 60-тих років цього століття, коли щойно по- нинішні зносини між україн- цями під австрійським збором. Одні й другі мають тих самих ворогів: поляків і москалів і пробують з ними боротися. Чи- тач пізнає багато невідомого про життя в ті часи.

Ціна \$1.

У паперовій обгорні 60 цит. Замовляти:

"СВОБОДА"
81-83 Grand Street
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

heartily as the audience felt itself lifted away to the simple, nature-loving life of the Ukrainian peasant as revealed by his songs. As an encore the Ukrainian Youth Chorus of New York and New Jersey sang a Spring festivities song based on three notes, wishing a bounteous harvest, good fortune, and happiness for the coming year to all.

Six dancers were done by the Ukrainian Dancers of Elizabeth. Intricate steps were executed with apparent ease. Six dancers were not enough, however, as singers and dancers invited members of the audience to an impromptu dancing of early American dances.

The audience was delighted with Mrs. M. A. Herman's charm and wit, who, following the performance, decoyed the spectators to join the dances. Following the pageant, Mr. and Mrs. Eysko entertained the group at supper.

UKRAINIAN YOUTH CHORUS of New York and New Jersey
Director—Stephen Marusevich.
Treasurer—Joseph Markow.
Vice-President—John Kosbin.
Secretary—Phyllis Terpy.
Financial Secretary—Daniel Slobodian.

Victor Matchak, Nicholas Redchuk, Walter Michaelson, John Roberts, Walter Bacad, Harry Polche, Daniel Marusevich, Daniel Slobodian, Michael Prylucki, Stephen Byska, Daniel Shumeyko, Anthony Shumeyko,

ТИТУЛ ДЛЯ ГОЛА.

Кордел Год, секретар стейту в кабінеті Рузвелта, дістав оного від Гарвардського Університету титул почесного доктора прав.

З ВІДВІДИН АМЕРИКАНСЬКОЇ ФЛОТИ В БРАЗИЛІЇ.

Американські моряки з бое- вого корабля „Квінсі“ скла- дають вінець лід пам'ятником адмірала Баросо, що визволив Бразилію на свободу.

„СТЕЙТ НЮ ДЖЕРЗІ МОЖЕ СТАТИ БЕЛЬГІЄЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ“

ТРЕНТОН (Ню Джерзі). — На зборах Пресового Союзу Ню Джерзі виступив ген. Кли- форд Павел з промовою про потребу оборони цього стей- ту, кажучи, що Ню Джерзі мо- же легко стати Бельгією Злу- чених Держав.

ЗАДОВОЛЕНІ З ВІЛКІЯ

ЛОНДОН. — В Англії пови- тали вибір републиканського кандидата на президента Злу- чених Держав, Бендела Л. Віл- кія, як того, що стоїть твердо при аліянтах. Його вибір вва- жають ударом в сторону на- цістів. Та з Берліна доносять, що й націсти вдоволені з ви- бору „бізнесмена“ на прези- дента Злучених Держав.

НАЙБІЛЬША КНИЖКА В СВІТІ

Знаходиться вона в одному британському музеї в Лондо- ні. Її висота виносить 1 м. 70 см., ширина 1 м. 15 см. Отже чоловік середнього зросту мо- же дуже легко скритися за нею.

Цією книжкою є географіч- ний атлас, подарований ан- глійському королеві Карлові II. амстердамськими купцями, в часі, коли цей суверен, по- свому упадку, примушений був шукати схоронища в Го- лляндії.

В КОЖНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ХАТ ПОВИНЕН ЗНАХО- ДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

ПОДАТКИ ВІД ЗАБАВ

ВАШІНГТОН! — Міністер- ство скарбу розіслало пові- домлення, що від 1 липня вхо- дить у життя новий закон про оплати за люксовий крам та товариські імпрези. Від білетів вступу на концерти, пред- ставлення, балі та інші того роду забави, буде обов'язувати та- кий федеральний податок: Від кожних 10 центів вступу буде податок одного цента. Але перші 20 центів будуть звільнені від податку. Від бі- летів продаваних від 21 цен- тів до 30 будуть вибирати по- даток по 3 центи, тобто кож- них 10 центів буде підлягати податкові. Білети від 41 до 50 центів принесуть по 5 центів. Білети вище одного долара принесуть 10 центів податку.

Водночас наложено феде- ральний податок на алкоголь та крам, що потребує алько- голю при продукції, як на- пр. перфуми. Скаля податку є різна. Але за горівку будуть платити продавці по 3 дол. від скринки, а за пиво по 1 дол. від бочки. Очевидно, що вна- слідок цього мусить подоро- жити пиво й горівка в дрібній продажі в ресторанах.

ПОМЕР РАЛФ МОДЖЕСКІ

ЛОС-АНДЖЕЛЕС, КАЛІФ. — Тут помер Ралф Моджескі, світової слави будівничий мо- стів. Він, між ін., збудував міст на ріці Делевар у Філа- дельфії. Прожив 79 літ. Був сином польської театральної артистки, Гелени Моджескої. Родився в Кракові, інжені- рства вчився в Парижі, а крім того займався музикою. У своїм житті він вибудував мо- стів вартості 200,000,000 дол.

ОТАВА БУДЕ ВИДАВАТИ ДЕШЕВІ ПАШПОРТИ

Від 1. липня треба буде ка- надійському громадянину ма- ти пашпорт, щоб дістатись до Злучених Держав. Кана- дійський уряд згодився вида- вати такі пашпорти на один рік за оплатою одного до- ляра. Згаданий пашпорт буде важний на один рік одна- че його не можна буде відновити. З другої сторони уряд Злу- чених Держав приказав своїм консулам, щоб за візи на та- ких пашпортах нічого не чи- слили. З огляду, що час вже дуже короткий і всі формаль- ности, дотикаючі пашпортів не дадуться так скоро пола- годити, рішено, що пашпорти до Злучених Держав буде ви- магати доперва від 15. лип- ня. Влада Злучених Держав у видаванні віз на згадані па- шпорти буде дуже обережна і без труднощостей буде їх вида- вати родженим Канадійцям, але буде ставити в виданню віз великі перешкоди натура- лізованим канадійцям, доба- чуючи в них правдоподібних елементів „5 колюми“. Через те натуралізованому канадійцеві буде дуже утруднене одер- жання візи на візд до Злуче- них Держав.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

В Ківланді, Огайо, помер 10. червня 1940.

ІВАН ЗАНЬКО, член Бр. св. Василя Великого, від. 364, У. Н. Союзу.

Вступив до Союзу 26. люто- го 1938 р.

Покійний родився в Мостах Великих, пов. Жовква, Україна. Прожив 45 літ віку. Похорон відбувся 13. червня 1940. з до- му жалоби, де взяли участь в похороні всі члени Бр., як та- кож кравці і знайоми.

Тлінні останки поховано на українським цвинтарі св. Петра і Павла.

Покійний лишив жену Анаста- зію, сина Івана (12 років) і дочку Ліну (6 років).

Вічна йому пам'ять!

Іван Сподар, секр.

ПОЛОНЕНІ ЧУЖИНЦІ-ВРОГИ І ДІТИ — З АНГЛІЇ ДО КАНАДИ

Прем'єр МекКензі Кінг за- явив у канадійському парла- менті, що домінільний уряд, вволюючи просьбі британсь- кого уряду, рішив прийняти і примістити в канаді в окре- мих таборах для інтернованих полонених і ворожих чужин- ців, що знаходяться в табо- рах для інтернованих у Вели- кій Британії і представляють для неї велику небезпеку, з о- гляду на сподіваний наїзд німців на Англію. Вони будуть небаром перевезені до Кана- ди.

Також згодився канадій- ский уряд дати в себе захист англійським дітям, у віці від 5 до 16 літ. Згадані діти, спо- чатку в числі 10,000 будуть перевезені до Канади і пороз- міщувати по різних провінці- ях. Вони остануть аж до скін- чення війни, а опісля відіуть знова до Англії до своїх ро- дин.

ШУКАЮТЬ ПРАЦІ

ШУКАЮ ПРАЦІ на курчій фармі.

Зголошени на адресу:

ROBITNYK, c/o SVOBODA.

P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

ВЗОРИ КАНВА, НИТКИ Д.С. ВИШИВАННЯ Д.С. С. І СТЕМІЛОВА НІ РІЧІ.

UKRAINIAN BAZAAR,

170 E. 4th ST., NEW YORK, N. Y.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

Гострі й хронічні недуги чолові- ків і жінок — Шкіра й кров.
Аналіз крові для подружжого сві- товця
Гемороїди й жилаки лікується без операції.

223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14.

GRAMERCY 7-7697

Офісові години: 10—8; неділя 11—2
Жінка-доктор до обслуги.
X & Флюроскоп. — Екзамінація \$2.00

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

TEL. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ

НА ФІЛАДЕЛФІЇ І ОКОЛИЦІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ

cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.

Tel. Market 1320

ОБСЛУГА В ДЕНЬ І В НОЧІ

SAMUEL P. KANAI
Український ПОГРЕБНИК
Цілий похорон навіть за \$150
433 State St., PERTH AMBOY, N.J.
Phone: P. A. 4-4646

МИРОН ЛИТВИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць як далеко поля Ньюарком. Вразі потреби теле- фонуйте до нас. Обслуга шир- і чесна. — Office:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Essex 3-5347

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

заряджує погребам по ціні як низькій як \$150.

Обслуга найкраща.

JOHN BUNCO

Licensed Undertaker & Embalmer

437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.

Dignified funerals as low as \$150.

Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

ВІСЛАВ БУДИНОВСЬКИЙ

НЕБІЖЧИК ХОДИТЬ

історичне оповідання про цілкіх шляхетськіх й куп- цівніх інтриги з часів, коли історична Польща правила у- країною, а турки правили на- їдками на неї на грабід.

ЦІНА 75 ЦЕНТІВ.

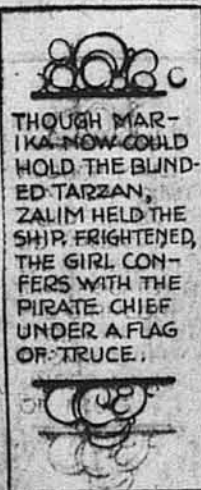
„СВОБОДА“

81-83 GRAND STREET,

P. O. BOX 346

JERSEY CITY, N. J.

ТАРЗАН, ч. 41. Крізь дірку від ключа.

THOUGH MAR- IKA NOW COULD HOLD THE BLIND- ED TARRAN, ZALIM HELD THE SHIP, FRIGHTENED, THE GIRL CON- FERS WITH THE PIRATE CHIEF UNDER A FLAG OF TRUCE.

"IT IS AGREED, THEN," MARIKA SAID. "I WILL HELP YOU SEIZE THE IVORY IN TARRAN'S COUNTRY—IF YOU GUARANTEE HIS LIFE." THE TREACHEROUS ZALIM PROMISED

MARIKA RUSHED BACK TO THE CABIN. "OH, MY TARRAN," SHE CRIED. "YOU ARE SAFE!" TARRAN SHRUGGED INDIFFERENTLY.

NOW, ACROSS THE HALL, A DOOR OPENED STEALTHILY. A MYSTERIOUS MAN CREEPT TO MARIKA'S CABIN. HE PEERED THROUGH THE KEYHOLE.

AND WHAT HE SAW PRO- VOKED HIM TO A JEALOUS, MURDEROUS RAGE!

„Згода“, закликала Маріка по довгих нарадах з Залімом. „Я поможу тобі здобути сло- неву кість, як загварантуеш мені життя Тарзана“.

Зрадливий Залім на це ніби погодився. Розчудлена Маріка побігла до Тарзана і сповісти- ла йому, що він врятований. Тарзан прийняв це рівнодушно.

В тій хвилині якийсь дивний чоловік перейшов передпо- кій, відкрив тихо двері до ка- біни Маріки, і почав підгляда- ти крізь дірку від ключа.

Це, що він побачив, вправи- ло його в таку страшенну за- висть, що він почав планувати злочинний вчинок.